

Lehdistötiedote

Luxemburg, 16. marraskuuta 2017

EU:n tarkastajat: Kreikan talouden sopeutusohjelmat ovat tuottaneet puutteista huolimatta jonkin verran uudistuksia

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että Kreikan rahoituskriisin puhkeamisen jälkeen käynnistetyt talouden sopeutusohjelmat toivat lyhyellä aikavälillä taloudellista vakautta ja mahdollistivat joitakin uudistuksia. Ohjelmat kuitenkin tukivat Kreikan toipumista vain vähän. Niiden avulla ei ollut onnistuttu vuoden 2017 puoliväliin mennessä palauttamaan maan kykyä hankkia tarvitsemansa rahoitus markkinoilta.

Ensimmäisen, vuonna 2010 käynnistetyn talouden sopeutusohjelman arvo oli 110 miljardia euroa. Vuonna 2012 käynnistettiin 172,6 miljardin euron arvoinen ohjelma ja vuonna 2015 ohjelma, jonka arvo oli 86 miljardia euroa. Ohjelmien tavoitteena oli vakauttaa Kreikan taloudellinen tilanne kattamalla talouden rahoitustarpeet vastineena laaja-alaisille rakenneuudistuksille. Tarkoituksena oli estää velkakriisin tartunta muulle euroalueelle.

”Näiden ohjelmien avulla edistettiin uudistusta ja vältettiin Kreikan maksukyvyttömyys. Maan kyky hankkia tarvitsemansa rahoitus kokonaisuudessaan rahoitusmarkkinoilta muodostaa kuitenkin yhä haasteen”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Baudilio Tomé Muguruza.

Tarkastajat havaitsivat, että komissiolla ei ollut aiempaa kokemusta vastaavanlaisen prosessin hallinnoinnista. Lisäksi todettiin, että ohjelmien ehtoja ei asetettu riittävässä määrin tärkeysjärjestykseen eikä niitä sisällytetty laajempaan Kreikkaa koskevaan strategiaan. Ohjelmien makrotaloudelliset olettamat oli myös perusteltu heikosti. Yhteistyö muiden instituutioiden kanssa oli vaikuttavaa mutta muodoltaan epävirallista. Komissio valvoi Kreikan toteuttaman ohjelmien täytäntöönpanon vaatimustenmukaisuutta luotettavalla tavalla.

Tarkastajat saivat vaihtelevan kuvan neljällä keskeisellä politiikanalalla (verotus, julkishallinto, työmarkkinat ja rahoitusala) toteutettujen uudistusten suunnittelusta ja toteutuksesta. Verotuksen ja julkishallinnon uudistukset tuottivat julkisen talouden säästöjä, mutta uudistusten rakenteellisten osien täytäntöönpano oli huomattavasti heikompaa. Rahoitusosalalla toteutettiin merkittävä rakenneuudistus, mutta kustannukset olivat huomattavat.

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja

Puh. (+352) 4398 47063

Matkapuhelin (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja

Puh. (+352) 4398 45410

Matkapuhelin (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Tarkastajat havaitsivat, että ohjelmien erityistavoitteet oli kaiken kaikkiaan saavutettu vain vähäisessä määrin. Ohjelmien avulla saatiin kuitenkin aikaan huomattavaa vakautta, sillä rahoitusasema parani 17 prosentilla BKT:sta vuosina 2009–2015. Saman ajanjakson kuluessa tapahtunut taloudellisen toiminnan supistuminen yhdessä aiemmin keräytyneen velan rahoituskustannusten kanssa johtivat siihen, että Kreikan velkasuhde kasvoi jatkuvasti. Tämän seurauksena maa on edelleen kyvytön hankkimaan tarvitsemansa rahoituksen kokonaisuudessaan markkinoilta.

Tarkastajat pyrkivät tämän tarkastuksen yhteydessä arvioimaan Euroopan keskuspankin (EKP) roolia ohjelmissa, sillä tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on EKP:n hallinnon tehokkuuden tarkastaminen. EKP kuitenkin kyseenalaisti tarkastajien valtuutuksen eikä toimittanut riittävästi evidenssiä. Tarkastajat eivät näin ollen voineet raportoida EKP:n roolista.

Tarkastajat esittävät Euroopan komissiolle joukon suosituksia, joiden tarkoituksena on parantaa talouden sopeutusohjelmien suunnittelua ja täytäntöönpanoa. Suositukset on hyväksytty kokonaisuudessaan.

Tietoja toimittajille

Maailmanlaajuinen finanssikriisi aiheutti Euroopassa talouden laskusuhdanteen ja velkakriisin. Makrotaloudeltaan epätasapainoiset ja rakenteellisista puutteista kärsivät maat joutuivat suuriin vaikeuksiin. Liittyttyään euroalueeseen Kreikka hyötyi talouden noususuhdanteesta, jota ruokkivat helppo luotonsaanti ja avokätinen finanssipolitiikka. Finanssikriisi kuitenkin paljasti Kreikan haavoittuvat kohdat, eikä maa enää huhtikuussa 2010 käytännössä kyennyt hankkimaan tarvitsemaansa rahoitusta rahoitusmarkkinoilta. Maa pyysi rahoitusapua euroalueen jäsenvaltioilta ja IMF:ltä.

Kreikka osallistui vuodesta 2010 alkaen kolmeen talouden sopeutusohjelmaan, jotka suunniteltiin yhteistyössä Euroopan komission, Euroopan keskuspankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa. Kolmannessa ohjelmassa oli mukana myös Euroopan vakausmekanismi. Tukeen liittyi poliittisia ehtoja, jotka asetettiin Kreikan viranomaisten ja lainanantajien välisellä sopimuksella. Tämä tarkastus toimitettiin osana tarkastuksia, joita on viime vuosina kohdistettu finanssikriisin seurauksena toteutettuihin toimiin ja uudistuksiin. Tarkastuksessa arvioitiin, kuinka Euroopan komissio oli hoitanut kaksi ensimmäistä ohjelmaa ja suunnitellut kolmannen.

Erityiskertomus nro 17/2017: ”Komission puuttuminen Kreikan rahoituskriisiin” on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.